

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 626/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Stanislavom Jakubčíkom, Trenčianska 57, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tost 10/2025 z 11. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 9. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Tost 10/2025 z 11. marca 2025. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň požaduje priznať mu náhradu trov jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „Špecializovaný trestný súd“) vedie proti sťažovateľovi trestné konanie pod sp. zn. 8 T 10/2021 pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny; obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy; zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami; obzvlášť závažný zločin ublíženia na zdraví a pokračovací obzvlášť závažný zločin krádeže.

3. V uvedenej trestnej veci Špecializovaný trestný súd (v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Šutku a členov JUDr. Jána Hrubalu a JUDr. Jána Giertliho) rozhodol rozsudkom z 15. júna 2022, ktorým uznal (okrem iných aj) sťažovateľa vinným zo stíhaných skutkov,

za ktorých spáchanie mu uložil súhrnný trest odňatia slobody na doživotie a trest prepadnutia majetku.

4. Na základe odvolaní podaných obžalovanými (teda aj sťažovateľom) a príslušného prokurátora najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 To 14/2022 z 12. júna 2024 zrušil prvostupňový rozsudok okrem iného aj vo výrokoch o vine, o treste a o náhrade škody týkajúcich sa sťažovateľa a vec vrátil Špecializovanému trestnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

5. Vzhľadom na skutočnosť, že JUDr. Jozef Šutka bol s účinnosťou od 1. októbra 2022 preložený na výkon funkcie sudcu na najvyšší súd, došlo v zložení konajúceho senátu k zmene, s ktorou sťažovateľ nesúhlasil (predsedom sa stal JUDr. Ján Giertli a členmi JUDr. Ján Hrubala a Mgr. Beata Medved'ová) a žiadal, aby sa v súlade s § 277a Trestného poriadku vykonalo hlavné pojednávanie znova. Zároveň sťažovateľ (v podaniach z 3. a zo 4. decembra 2024) vzniesol námietku zaujatosti proti sudcom senátu JUDr. Jánovi Giertlimu a JUDr. Jánovi Hrubalovi s faktickým odôvodnením, že 27. mája 2022 pred začatím hlavného pojednávania v pojednávacej miestnosti predseda senátu (JUDr. Jozef Šutka) povedal sťažovateľovi, že ak sa predchádzajúci deň priznal ku skutkom v bodoch 4 až 12 obžaloby, *«ku ktorým povedal „A“, mal by na hlavnom pojednávaní povedať aj „B“, to znamená tak ako je to napísané v obžalobe»*. Za tejto situácie v prípade, ak ho senát uzná za vinného, neuloží mu doživotný trest odňatia slobody. Do rozhovoru sa aktívne zapojil aj JUDr. Ján Hrubala. JUDr. Ján Giertli bol po celý čas prítomný avšak nezasiahol. Sťažovateľ vnímal tento rozhovor ako nátlak zo strany senátu, ktorý mu tým dal zrozumiteľne najavo, že za usvedčenie ďalších obžalovaných, mu uloží *„len“* trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov, k čomu JUDr. Ján Hrubala doplnil: *„Teda, ak budete uznaný za vinného.“*. Sťažovateľ po porade s obhajcom skonštatoval, že to považuje za istú formu vydierania zo strany senátu a vyjadril sa, že vo veci ďalej nebude nevytvárať, k čomu JUDr. Jozef Šutka v prítomnosti celého senátu povedal, že *„V poriadku ako chcete, môžete zatiaľ opustiť miestnosť.“*. Sťažovateľ vyhodnotil, že týmto spôsobom ho už senát odsúdil na doživotie.

6. O tejto námietke zaujatosti Špecializovaný trestný súd po posúdení jej opodstatnenosti rozhodol uznesením č. k. 8T/10/2021-10510 z 8. januára 2025 tak, že predseda senátu JUDr. Ján Giertli a člen senátu JUDr. Ján Hrubala nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci proti sťažovateľovi vedenej pod sp. zn. 8T/10/2021.

7. Uvedené rozhodnutie súdu prvého stupňa najvyšší súd v konaní iniciovanom sťažnosťou sťažovateľa (z 19. februára 2025) zrušil napadnutým uznesením sp. zn. 4 Tost 10/2025 z 11. marca 2025, pretože Špecializovaný trestný súd o námietke zaujatosti nemal v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku vôbec konať, keďže táto nebola vznesená bez meškania, bezodkladne. Najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sťažovateľ a jeho vtedajší obhajca sa o dôvodoch, pre ktoré by mali byť dotknutí sudcovia vylúčení, dozvedeli už 27. mája 2022 a zmysle v § 31 ods. 4 Trestného poriadku je strana konania povinná námietku zaujatosti vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Ani vyjadrenie nesúhlasu so zmenou v zložení senátu podľa § 277a ods. 1 Trestného poriadku a na to nadväzujúca povinnosť súdu vykonať hlavné pojednávanie znova, nemá ten dôsledok, že obžalovaný (sťažovateľ) opätovne nadobudne právo podať námietku zaujatosti proti členovi senátu, ktorého sa zmena nedotkla (t. j. proti takému členovi senátu, ktorý bol jeho členom aj pred zmenou v jeho zložení) z rovnakých dôvodov, pre ktoré toto právo už raz stratil v dôsledku svojej nečinnosti. Opätovné prejednanie veci majúce podklad v povinnosti súdu vykonať hlavné pojednávanie znova pri zmene v zložení senátu, pokiaľ obžalovaný s takou zmenou

nesúhlasí, nič nemení na skutočnosti, že v prejednávanej veci, ktorá dosiaľ nie je právoplatne skončená, sa sťažovateľ a aj jeho vtedajší obhajca o dôvodoch, ktoré podľa ich názoru zakladajú zaujatosť dotknutých sudcov, dozvedeli už 27. mája 2022.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ so záverom najvyššieho súdu v napadnutom rozhodnutí a jeho odôvodnením nesúhlasí a vníma ho ako formalistický, ktorý nereflektuje závažnosť a kvalitu dôvodov, ktoré sťažovateľ v námietke uviedol a ktoré odôvodňovali objektívnu pochybnosť o nestrannosti konajúceho senátu. Odmietnutie vecného posúdenia namietaných skutočností z dôvodu „zmeškania“ lehoty, ktorá sama osebe nie je zákonne presne definovaná, zakladá porušenie princípu efektívnej ochrany základných práv. Účelom podanej námietky nebolo formálne zdržovanie konania, ale snaha o zabezpečenie nezávislého a nestranného rozhodovania v trestnej veci s mimoriadne závažným dopadom. V takýchto prípadoch sú súdy povinné podľa sťažovateľa konať z úradnej povinnosti a zabezpečiť, že o vážnych podozreniach z predpojatosti bude meritórne rozhodnuté.

9. Je zrejmé, že predseda senátu JUDr. Ján Giertli a člen senátu JUDr. Ján Hrubala sa správali spôsobom, ktorý vzbudzuje dôvodné pochybnosti o ich nezaujatosti, preto bolo zásadnou chybou, ktorej sa dopustili konajúce súdy, že napriek týmto okolnostiam sudcov z prejednávania a rozhodovania veci nevyhlásili. Menovaní sudcovia nevstupovali do rozhodovania ako nestranné osoby, ale ako osoby, ktoré mali voči sťažovateľovi už vytvorený negatívny postoj a ktoré boli ochotné zvažovať aj nezákonný spôsob ako dosiahnuť jeho usvedčenie.

10. Záver najvyššieho súdu je podľa sťažovateľa založený na nesprávnom právnom posúdení a ignoruje rozhodujúci moment, keď sa sťažovateľ reálne dozvedel, že tí istí členovia pôvodného senátu, ktorých nestrannosť spochybňuje, budú opätovne rozhodovať v jeho trestnej veci. Tento moment nastal až 25. novembra 2024, keď si sťažovateľ a jeho obhajca prevzali oznámenie o zmene zloženia senátu podľa § 277a Trestného poriadku. Námietka zaujatosti podaná 4. decembra 2024 tak bola vznesená bezodkladne, čím bola naplnená podmienka § 31 ods. 4 Trestného poriadku. Skutočnosť, že námietka nebola podaná ihneď po udalosti z 27. mája 2022, nemožno považovať za relevantnú, keďže sťažovateľ v danom čase nemohol predvídať, že s týmito sudcami ešte príde do kontaktu v pozícii obžalovaného. Až po vyhlásení rozsudku 15. júna 2022 a uložení doživotného trestu bolo možné v plnom rozsahu pochopiť súvislosti a vnímať predchádzajúce správanie sudcov ako nátlakové, teda ako fakt, ktorý mohol mať vopred vytvorený cieľ ovplyvniť priznanie sťažovateľa výmenou za sľúbený, no nakoniec neuplatnený miernejší trest.

11. Sťažovateľ zásadne namieta, že konajúce súdy sa voči jeho námietke zaujatosti postavili arbitrárnym a striktno formalistickým spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s princípmi spravodlivého procesu v právnom a demokratickom štáte. Obsahom sťažovateľových tvrdení sa vôbec vecne nezaoberali a ani neposúdili existenciu dôvodných pochybností o nestrannosti sudcov podľa objektívneho kritéria. Takýto postup predstavuje číri neprijateľný formalizmus, teda situáciu, v ktorej súd neuprednostňuje spravodlivé a vecne podložené rozhodnutie, ale pristupuje k aplikácii práva ako k mechanickému výkladu procesnej normy, bez ohľadu na jej zmysel a účel. Formalizmus v tomto význame znamená neprípustnú rigidnosť pri posudzovaní právnych otázok, ktorá podľa sťažovateľa nie je súladná so všeobecným princípom spravodlivosti, a to najmä

v prípadoch, kde sa rozhoduje o základných právach jednotlivcov. Súd týmto prístupom odmietol poskytnúť ochranu právam sťažovateľa len preto, že podľa jeho názoru nebola splnená podmienka včasnosti, pričom ani samotný Trestný poriadok explicitne neustanovuje konkrétny moment či konkrétny čas, kedy je strana povinná túto námietku vzniesť. Takéto rozhodovanie je v priamom rozpore s ústavnými požiadavkami na nestranný a nezávislý súd a zároveň podkopáva dôveru verejnosti v to, že súdy rozhodujú spravodlivo, vecne a individuálne, nie formalisticky a bez skutočného preskúmania podstaty tvrdení účastníka. Postup oboch súdov nemožno považovať za ústavne konformný.

12. Podľa sťažovateľa dôvodné pochybnosti o nestrannosti členov senátu Špecializovaného trestného súdu, najmä sudcov JUDr. Jána Hrubalu a JUDr. Jána Giertliho, pramenia aj z ich preukázateľného vzťahu k [REDAKOVANÉ], ktorý v konaní vystupoval ako prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry, bol prítomný na viacerých pojednávaniach, aktívne navrhoval dôkazy a významne ovplyvňoval priebeh konania vrátane podania návrhu na odsúdenie, pričom neskôr v inej trestnej veci (sp. zn. 15T/8/2022) sa JUDr. Ján Hrubala „už zo senátu vylúčil práve z dôvodu vzťahu k [REDAKOVANÉ]“ (tejto veci sa týkajúce uznesenie podľa sťažovateľa výslovne upozorňuje na riziko narušenia nestrannosti JUDr. Jána Hrubalu v dôsledku jeho profesijných a hodnotových väzieb na [REDAKOVANÉ]).

13. Sťažovateľ je presvedčený, že nemožno tolerovať nadmerný formalistický prístup súdov, ktorý síce navonok rešpektuje doslovné znenie zákona, ale vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je striktné viazaný jazykovým výkladom právnej normy, ale má povinnosť prihliadať aj na jej účel a najmä na ústavné princípy. Namiesto toho, aby sa konajúce súdy zaoberali reálnym zmyslom § 31 ods. 4 Trestného poriadku a jeho cieľom zabezpečiť nestrannosť konania, uprednostnili automatickú a mechanickú aplikáciu lehoty, pričom úplne opomenuli kľúčovú skutočnosť, že sťažovateľ sa o dôvodoch na vylúčenie sudcov dozvedel až po tom, čo sa oficiálne oboznámil so zložením senátu v ďalšej fáze konania. Tento formalistický výklad nerešpektuje ústavný princíp spravodlivého procesu, ale namiesto toho slúži na zakrytie podstaty celého problému, existencie dôvodných pochybností o nestrannosti sudcov. Súdy sú povinné interpretovať právne normy spôsobom, ktorý posilňuje spravodlivosť, a nie ju obchádza.

14. Sťažovateľ uzavrel, že nie je prípustné, aby súd odôvodňoval nepreskúmanie podstaty námietky zaujatosti procesnou prekážkou, ak existuje reálne riziko, že došlo k porušeniu princípov nestrannosti a zákonnosti. Výklad najvyššieho súdu je v rozpore s judikatúrou ústavného súdu, podľa ktorej nie je prípustné, aby boli základné práva účastníka obetované v mene procesnej formálnosti. Tým, že najvyšší súd ponechal rozhodnutie v rukách sudcov, ktorých nestrannosť bola dôvodne spochybnená a zároveň nijako nevyvrátená, odoprel sťažovateľovi základnú záruku právneho štátu, a to právo na súd, ktorý je skutočne nestranný a zákonný nielen podľa rozvrhu práce, ale aj podľa svojho prístupu a správania. Takýto zásah predstavuje vážne porušenie základných práv, ktoré si vyžaduje ústavnú nápravu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho

súdu sp. zn. 4 Tost 10/2025 z 11. marca 2025, ku ktorému malo dôjsť tým, že najvyšší súd uprednostnil pri rozhodovaní o námietke zaujatosti sudcov prvostupňového súdu formalistický prístup (doslovné znenie zákona) pred vecným preskúmaním podstaty námietky a bez prihliadnutia na závažnosť jej dôvodov.

16. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity („... *ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd*“), ktorého podstata vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou ústavného súdu uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. napr. I. ÚS 480/2013, II. ÚS 156/09, III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zároveň by taký záver poprel význam podústavného práva pri ochrane základných práv. Podústavné právo kreuje orgány verejnej moci a vymedzuje ich právomoci, zároveň vytvára aj konkrétne hmotnoprávne a procesnoprávne konštrukcie a inštitúty, ktoré v súhrne predstavujú právne prostriedky na ochranu základných práv.

17. Každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť právnej (súdnej) ochrany a pred podaním ústavnej sťažnosti musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04). Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomoci. Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci (porovnaj IV. ÚS 574/2022).

18. Sťažovateľ namieta postup Špecializovaného trestného súdu v konaní, ktoré dosiaľ nie je ukončené ani len na prvom stupni.

19. Procesné rozhodnutia (napr. uznesenie o vylúčení či nevylúčení sudcu, uznesenie spojené s vykonaním dôkazu, zaistovacie úkony v trestnom konaní) vrátane zrušujúcich uznesení ústavný súd zásadne podrobuje svojmu prieskumu iba vtedy, ak by takéto rozhodnutia (opatrenia či iné zásahy) boli spojené s konkrétnym relevantným nepriaznivým dôsledkom pre sťažovateľa, ktorý bol nimi spôsobený, pričom by sa tento nepriaznivý dôsledok musel zároveň vzťahovať na celkový výsledok konania a v ďalšom priebehu konania by sa už nedal korigovať. Ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmania právoplatne skončených vecí (IV. ÚS 187/09, III. ÚS 421/2016, III. ÚS 855/2016, II. ÚS 232/2024). Podmienkou na pripustenie výnimky z uvedeného pravidla je teda skutočnosť, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a už nezvratným (nereparovateľným) spôsobom zasiahnuť do základných práv alebo slobôd sťažovateľa a zároveň sa námietka ich porušenia musí vzťahovať výlučne na dané štádium

konania a nemohla byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne sa tento negatívny dôsledok musí vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho už možné korigovať v ďalšom procesnom postupe, prípadne v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09, m. m. III. ÚS 30/2010, III. ÚS 421/2016).

20. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neuvádza žiadne dôvody, ktoré by v jeho prípade mali odôvodňovať výnimku z uvedeného spôsobu uplatňovania právomoci ústavným súdom.

21. Ústavný súd aj bez podrobnejšieho preskúmania námietok zaujatosti konštatuje, že sťažovateľ môže svoje námietky uplatniť v rámci dostupných opravných prostriedkov – odvolania [a táto skutočnosť môže byť dôvodom na zrušenie prvostupňového rozhodnutia podľa § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku], prípadne aj dovolania v jeho trestnej veci [konanie vo veci sudcom, ktorý mal byť vylúčený z úkonov trestného konania, tiež predstavuje samostatný dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku]. Príslušné všeobecné súdy teda môžu v rámci ich právomoci v opravných konaniach zjednať nápravu sťažovateľom tvrdených pochybení týkajúcich sa rozhodovania sudcom (sudcami), ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

22. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ prezentovaný nezákonný zásah súdu môže namietat' v systéme všeobecného trestného súdnictva, keďže má k dispozícii účinný prostriedok na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania jeho argumentácie všeobecným súdom oprávneným konať o jeho prípadnom odvolaní či dovolaní. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze do prebiehajúceho trestného konania vo veci sťažovateľa a neprípustne si tak predčasne uzurpoval právomoc iných orgánov verejnej moci.

23. Vychádzajúc z týchto skutočností, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

24. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. novembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu